

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 168. szám.

Csütörtök, július 24.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — —	24 kor.
Félévre	— — — —	12
Negyedévre	— — — —	6
Egy hónapra	— — — —	2
— Egyes szám ára 8 fill.		—

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Könyv és szerszám.

Budapest, július 23.

Valamikor, nem is oly rég, a pálya választás idején, így állították fel a kérdést: könyv vagy szerszám? Ezen a korszakon ma már túl vagyunk. Megértettük, a nyugati példák és saját keserves tapasztalataink révén, hogy minden foglalkozási ág, minden pálya, a mitől kenyérkeresetet várunk, megköveteli a képzettséget s az ehhez szükséges előtanulmányokat. Már lassacskán arra is rájöttünk, hogy sem a mennyiségbeli, sem a minőségbeli tanulás nem dönti el a leendő egzisztencia készültetését a megélhetésért való küzdelemre, hanem körülbelül egyformára taksálható minden studium, a mely az illető szakra tökéletes kiképzést nyújt. Sőt annyira jutottunk, hogy ma már a különböző gyakorlati pályákra való studiumokban csak azt látjuk, hogy az mire kvalifikál, de kezd kivésni a megítélésnek az a módja, hogy mi diszkvalifikál. A jogi, orvosi, mérnöki studium ügyvédi, orvosi, mérnöki pályára „minősít”, a nélkül azonban, hogy ennek a minősítésnek szociológiai szempontból magasabb, különlegesebb értéket és jelentőséget tulajdonítanánk, mint a gazdasági, ipari vagy kereskedelmi minősítvényeknek.

Igy állunk az életpályákra kvalifikáló tanulmányok megítélésére és értékelésére nézve — elvben.

Megfelel-e azonban ennek az elvnek a gyakorlat?

Bizony, sajnos, nem. A könyv és szerszám még mindig két egymástól távol eső, egymással nem egyenrangú fogalom a társadalmi alkalmazásban. Felfogásunk még a régi fogalmak bilincseiben vergődik, dacára annak, hogy elvileg a modern eszméáramlathoz iparkodik alkalmazkodni. A könyv — az a tanulás, a diploma szimbóluma; a szerszám — az a kézművesség, a puszta fizikai képesség s

mint ilyen, alsóbbrendű, sőt, mondjuk ki nyíltan, sokak előtt diszkvalifikáló.

Megpróbáljuk, amit eddig elvont diszszertáció formájában mondtunk, lefordítani jó magyarra.

Mi, vagy sokan közülünk, még mindig azt hisszük, hogy a diploma-nyújtotta pályák az egyedüli úri pályák. Minden egyebet a „mesterember” kategóriájába sorozunk. Holott évről-évre látjuk, mint devalválódik etikai és anyagi értékben egyaránt a diploma, abban a mértékben, amint a diplomás proletáriátus ijesztő tömegé kezd növekedni. Viszont évről-évre nagyobb a panasz oly kvalifikált emberek hiánya fölött, akik az ipar és kereskedelem fejlesztésében maguknak biztos és bőséges keresetet, gazdaságunknak pedig újabb és erőteljesebb lendületet adhatnának.

Eppen a mostani válságos idők nyújtanak bőséges alkalmat a töprenkedésre. Az iparteremtés elemeinél tartunk; szemünk egy távoli célra irányul: emancipálni, a menyire lehet, gazdasági életünket az időjárás és az elemek szeszélyeitől s a mezőgazdasággal párhuzamosan a nemzeti gazdaság egy másik tényezőjét megteremtteni, a nemzeti ipart. Ipar iparos nélkül elképzelhetetlen. Kik teremtsék meg Magyarországon a nemzeti ipart? Diplomás emberek? Jogászok, orvosok, mérnökök? Nemde, ez abszurdum. Szakemberek nélkül, még pedig tanult szakemberek nélkül, akik a könyvvel és szerszámmal szerezték meg a kvalifikációt, igazi magyar ipart nem fogunk teremteni.

Soha nem volt aktuálisabb az iparosnevelés kérdése, mint napjainkban, a mikor átmeneti korszakot érzünk valamennyien, mert érezzük az átmenet szükségét, elodázhatlan voltát. S tudjuk és érezzük valamennyien, hogy alapos szakismeretekkel bíró, tanult férfiakra van szükség, a kik képesek nagy gyári vállalatokat vezetni s azok termékeit piacképessé tenni. S ilyenekben van a legnagyobb hiány. Az intelligens osztály Magyarországon még min-

dig tulságosan tódul az értelmi pályákra s csak a bukottakat szánja iparosoknak. Így aztán nem esoda, ha kevés emberanyag áll rendelkezésre a jövő nagyipar megteremtésére s ez az anyag is meglehetősen gyenge. Halljuk is a panaszt a szaköröktől, az állandó és jogos panaszt, hogy senki se akar se kereskedő, se iparos lenni; senki se akarja fiát e pályákra terelni, csak a kinek muszáj, a kinek fia megbukott. A társadalomnak ugynevezett jobb elemei hallani sem akarnak arról, hanem nagy költséggel, nagy kinnal-bajjal vonszolják a fiut az iskolákban, a vizsgák retortáin keresztül, hadd maradjon meg a minősítése „urnak” ami nálunk már a 30 forintos díjnokságon kezdődik s folytatódik a XI. vagy X. rangosztályon. Művezetőket, főmolnárokat, főgépészeket stb. pedig az alatt importálni kell a külföldről, mert Magyarország nem képes elegendő és megfelelő erővel gyarapítani az iparososztályt.

S maga az iparos is ebben a bajban leledzik: a társadalmi nyavalya, az urhatnámság benne is erősebb a józan, gyakorlati érzéknél. A helyett, hogy fiát „mesterségre” adna, vagyis kiképzettetésre szakértő, művelti iparosnak, ő maga is, ha egy kis erőre kapott, diplomás urnak neveli a fiát. E sajátságos viszonyok szükségképpé folyomány, hogy nem bír az iparososztály társadalmilag sem emelkedni, ami aztán már mélyen bele-vág a szociális megosztás folyamatába.

Most, a válságos időkben, össze kell fogniok kormányának és társadalomnak s kölcsönös buzdítás, sőt némi erőltetés árán is le kell rakni a jövő ipar fejlődésének alapjait. Már most meg kell kezdeni, nyomról-nyomra kikészíteni a falajt, hogy abban meggyökerezhessen a hazai ipar. S meg kell nyílnia a szemeknek; s meg kell látniok, hogy a jövő fejlődés micsoda téren kínál boldogulást az ifjúságnak is, a nemzetnek is. A könyvet és a szerszámot együtt, egy szempont alatt

A „TORONTÁL” tárcája.

Fényes éjszaka.

Szuszogva hortyogott a kupé sarkában a szereesen konduktor, a masinista valami pálmalevéllal legyezte magát: még a szél is forró volt, lágy s szinte vastag, sűrű mint a köd.

Végtelenbe nyúló ananász-ültetmény borította be a földet határtalan messzeségig. Itt-ott cölöpökön nyugvó faházak tűntek elő, miket körülvevett néhány büszke törzsű palma vagy pizangfa.

A vasut, mely a mexikói öböl partjáról, Punta-Gorda kikötőből, Jacksonvillebe hozott, Florida félsziget középhosszuságát futotta be. A nyári kocsit nyitott ablakain át kábítólag csapott be a forró levegő, mely a trópusok alföldjein szinte mozdulatlanul fekszik, át és áthevítve a déli nap izzó aranyától.

Az ananászréteget itt-ott megszakította valami kiszáradt mocsár, vagy sűrű bokrokkal benőtt patak medre. Terebélyes gummifák sűrűsödtek a pálya mentén, a mocsarak mellett

pedig cukornád magaslott, gyermekkar vastagságú nádzálak törpe erdeje, melynek aljában nesztelenül siklik a csörgőkigyó, gyanútlan halászatot a vadlud, hirtelen fel-felröppenve egy négy lábú vad karmai elől.

Alkonyodni kezdett.

A trópusi dél sajátos alkonyata csak rövid ideig tart: a nap lementé után csakhamar beáll a sötétség. A táj arculata megváltozik s a forró levegőt hűvös szél hasítja meg. Az a sötét árnyék, mely így egyszerre ráül a mindenségre, egy-két óráig is eltart, addig, míg a sik horizontján kibukkan a hold s a végtelen űr aetherén keresztül kifakad az a csodás csillagfény, melynek igézetében megszületik a trópus második élete: a beszélő, fényes éjszaka.

Nyolce óra után kicsiny faházikó előtt állt meg a vonat.

— „Wildwood!” — kiáltott a felriadt konduktor.

Mint hogy az állomáson két órai veszteglést ír elő a különben soha pontosan meg nem tartott

menetrend, a táj megszemlélésére neki vágtam az éjszakának.

Az állomási épület piros lámpása hosszan vetette el a fényt az éjszakába, belerajzolódott a bokrok sűrűjébe, rózsaszínre festve a magnolia hófehér virágát.

Valami száz lépésnyi távolságban néhány faház silhouettje tűnt elő, ez volt a falu. A déli típus követelményei szerint a házak cölöpökön nyugodtak s kis kertek külfüzetek el egyiket a másikatól. A sudar pálmák ritkás levelein keresztül átszivárgó csillagfény fátolszerű homályt vont mindenre. A kertekben narancs és fügefák sötéltettek, miknek aljában egy-egy padon szerelmes párok suttogtak: csak a fehér fogsorok szürkültek a félhomályban; a fekete arcok beléolvadtak az éj sötétjébe.

Gyönyörű este volt. A levegőt megtelítette a trópusok kábító illatos lehellete, melyet a szél lágy fuvallata elkapdos a tömördek fajú esodásnál-esodásabb virágokról, fűből és bokorból, arcunkba csap, tudónkbe hatol és izgat, mannerit, ellankaszt. Valami fényes köd, a forró föld ki-

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

500-x.5

ÁTKÖLTÖZÉS MIATT ELADOM ÖSSZES ÁRU-
KÉSZLETEMET MÉLYEN LESZALLÍTOTT ÁRAK

MELLETT.

KOVÁCS · GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

kell nézünk s egyformán meg kell becsülnünk. S ha az aggaszt bennünket, hogy nálunk az előítélet a diplomás pályákat és egzisztenciákat favorizálja, döntünk meg ezt az ítéletet azzal, hogy oly iparosokat és kereskedőket neveljünk fiainkból, a kik tudásukkal, műveltségükkel s a köznek tett szolgálattal kivívják maguknak az őket jogosan megillető pozíciót.

Az iparkiallítás.

Nagybecskerek, július 24.

A nagybecskereki iparkiallítás rendező-bizottsága mind nagyobb buzgalmat fejt ki a kiállításra való előkészületek körül. Az iparosok is nagyban hozzájárulnak közreműködésükkel ahhoz, hogy a kiállítás sikere minél teljesebb legyen. Már eddig is negyvenezer korona értékű ipari munkát jelentettek be a kiállításra s a bejelentések minden nap szaporodnak.

Nagyban elő fogja segíteni a kiállítás sikerét e mellett a kormány támogatása.

A kereskedelmi miniszter ugyanis ma értesítette a vármegye törvényhatóságát, hogy a kormány az iparkiallítást ezer korona segélyben részesíti, melyről utólagosan kell elszámolni. A segélyt azonban ahhoz a feltételhez köti a miniszter, hogy a kiállító iparosoktól az adandó értékért és okmányokért semmi díjat sem szabad szedni.

A kiállítási rendező-bizottságnak azt a kérését, hogy a miniszter állami érmet tüzzön ki díjul a kiállításra, valamint, hogy a kereskedelmi kormány a kiállítási zsűriben képviseltesse magát, a miniszter elvi okokból nem teljesítheti.

A vármegye törvényhatósága tudvalevőleg elhatározta, hogy a tanonciskola alából ezer koronával segízei a kiállítást, amennyiben ez jóváhagyást nem nyerne, akkor a közjótékony-sági alából adja az ezer koronát.

Erre vonatkozólag most a kereskedelmi miniszter arról értesítette a vármegyét, hogy a kiállításnak a tanonciskolai alából való segítését nem hagyhatja jóvá, mert az alapnak más rendeltetése van.

Ami a közjótékony-sági alából való segítyezést illeti, annak a jóváhagyása a belügyminisztertől függ s így a vármegye most a belügyminisztertől fogja erre a jóváhagyást kikérni.

Kiállításunk iránt különben a vidéken is általános az érdeklődés s nagy látogatottságot lehet remélni. Eddig már több mint kétszáz fordultak a vidékről kedvezményes vasuti jegyekért a rendező-bizottsághoz, ami elének jele az érdeklődésnek. A közönségnek műipari régiségekben is lesz látnivalója.

A műipari régiségek csoportjában a többek közt a helybeli ipartársulat őrizetében levő három céhládát is ki fogják állítani. A ládák jókarba

hozatalának költségéhez az ipartársulat 6 koronával, Eckstein Jakab 40, Keksz Henrik 40, Wilhelm János 40, Kelemen Péter 40, Grünbaum Vilmos 40, Kovács Ödön 100, Eckstein Sámuel 50 és Kovács Gedeon 50 fillérrel járultak hozzá.

Megemlítjük még, hogy dr. Grandjean József polgármester vasárnap délelőtt 11 órára a városházára értekezletre hívja azokat az iparosokat, akik eddig még nem mutattak hajlandóságot arra, hogy a kiállításon részt vegyenek.

A nemzetközi sajtókongresszus.

(Saját tudósítónktól.)

Bern, július 21.

Nagy mozgalom uralkodik most Bern városában. A nemzetközi sajtókongresszus tagjai nagy számmal gyülekeztek ide, hogy részt vegyenek a kongresszuson s megvitassák az újságírók érdekeit érintő ügyeket.

Magyarország is szép számmal van képviselve Bernben s a kongresszuson hazánkban a következők vesznek részt:

Alföldi Béla, Béla Henrik, dr. Béli Izor, dr. Brájjer Lajos és neje, Erber Tivadar, Farkasházi N., Fodor Ferenc, Hevesi József, dr. Kenedi Géza és neje, Keszthelyi Ernő, dr. Kovács Dénes, Lendvay Sándor, Radó Antal, Rákosi Jenő, Svoboda Lajos, Veigelsberg Hugó és neje.

Vasárnap este volt az ismerkedő estély az ugynevezett „Kornhauskeller”-ben. Itt a város nevében Müller Gusztáv városi tanácsos üdvözlő szavakban a vendégeket. Beszédében kiemelte a sajtó fontosságát és magasatos hivatását s annak a reményének adott kifejezést, hogy a berni kongresszus a nemzetközi sajtószerződést ismét közelebb viszi céljaihoz és hogy a sajtó képviselői Bernből kellemes emléket visznek hazámagukkal.

A svájci sajtó nevében dr. Büchler, a „Bund” szerkesztője üdvözölte a külföldi kollegákat s utána még többen. A megjöttek az estélyen hosszabb ideig maradtak együtt.

A megnyitó ülésen megválasztották az egyes ülések elnökeit, köztük Magyarországból Rákosi Jenőt.

Az első ülésen tárgyalás alá került Singer Vilmos elnöknek jelentése, amely egy sajtóügyekben itélkező nemzetközi bíróság létesítését, valamint az újságíró világban előforduló visszaélések megszüntetését célozza.

A jelentés utal arra a tényre, hogy ma már még a sajtó barátjai is arról panaszkodnak, hogy a napisajtó munkásai hozzájárultak a szenvedélyek felkorbácsolásához. Ezeket a hírlapírókat éppen azok hagyják cserben, akiknek politikáját támogatják. A publicisztika, ha szolgálatot teljesít, nem lát köszönetet érte az eredmény esetére, ha pedig az eredmény kimaradt, akkor ő a bűnbak és őt okolják a balsikerért. A jelentés végül utal azokra a sajtótermékekre, amelyek csakis arra valók, hogy pszichológusokat termeszsenek. Ez ellen határozottan fel kell lépni. Mindezekből az okokból szükséges, hogy a hírlapírók kebeléből létesítsék egy felsőbb fórum,

amely a fölött dönt, mi a sajtóban a lelkiismeretesség és mérsékletesség, és mi a mértéktelenség és még egyéb. De nemcsak ennek a szükségére, hanem talán még nagyobb mérvben forog fenn annak a szükségére, hogy a hírlapírók érdekeinek megóvására teremtsünk ily fórumot, annál is inkább, mert akárhányszor még az esküdtek és a bírák is cserben hagyják a rágalmozó hírlapírókat. Ez a bíróság természetesen tekintettel volna a bírósági hatóságok illetékességére is.

A jelentést a kongresszus helyesléssel fogadta. Berognau (Temps Paris) indítványára a kongresszus utasította a sajtó szövetsége bizottságát, hogy a terv megvalósítására szükséges intézkedéseket tegye meg. A sajtókongresszus tegnap legbensőbb részvételt fejezte ki a német sajtónak az Elbán történt hajószerecséltenség alkalmából.

Taunay főtitkár köszönetet mondott az egész világ sajtójának a mariniqueti szerecséltenség alkalmával kifejtett akcióért.

A társaság ma este az „Enge” cz. kirándulohelyen lesz vendége Bern városának, holnap pedig Neuchatelbe rándulnak ki az újságírók.

A tanítóképzésről.

— július 24.

A tanítóképzés reformjának kérdése mostanában nagyban foglalkoztatja a tanügyi köröket. Erről a témáról a Délmagyarországi Tanítóegylet Versecon tartandó nagygyűlésén Dold István nagybecskereki közs. tanító előadást fog tartani, melynek tételét a következőkben közöljük:

A tanítóképzés színvonalának a helyes úton s céltudatos módon való emelését nem csakelyebb tényező sürgeti, mint maga a nemzeti alapra fektetett magyar népoktatás eszméje.

A tanítóképző intézeteknek az elméleti és különösen a gyakorlati irányban leendő intenzívebb működése által az iskola szakképzettebb, tehát jobb tanítókat nyer.

A tanítóképzésnek egyöntetűsége, országos jellegűvé való emelése hivatva lesz az egységes magyar nemzeti népoktatás eszméjét diadalra juttatni.

A magyar népiszkola ugy belételeiben (anyagilag) mint általános célja, a nemzeti őserő ápolása körül kifejtendő munkájában (erkölcsi-lelki) is megerősödnék: ha tanítói egységes képzést, magyar nemzeti, országos jellegű állami képesítést nyernének.

A tanítói állás kvalifikacionális szintjét (társadalmilag) mindenestire hathatósan emelné az a körülmény, a mely szerint széles hazában minden tanító egy s ugyanazon úton-módon és egyazon helyen nyerné oklevelét.

A szakszerű tanítóképzés és az egységes nemzeti alapon nyugvó tanítóképzés érdekében mondja ki a „Délmagyarországi Tanítóegylet”, hogy:

1. A szakszerű tanítóképzés és képesítés színvonalát egyrészt a modern paedagogia szempontjából, másrészt és különösen a magyar nemzeti népoktatás eszméje érdekében a képzésnek ugy külső, mint belső szervezetében leendő javítása által — emelni kell.

2. Mindaddig, míg a tanítók anyagi ellátásáról, a mai tanulmányi éveknek megfelelőleg (más pályákhoz viszonyítva) méltányosan nem gondoskodik a törvényhozás, a tanítóképzés színvonalát pusztán

gözellése vonta be az egész képet, az aranyos lepel, mely szebb a délibábnál, beszélőbb a mesénél, olyan, mintha gnómmokkal volna tele, mik fantasztikus csodadolgokat hazudnak az álmodozó képzeletnek.

Mily sajtóságos játék a természetnek az a változás, melyet az éjszaka gyakorol az emberre.

Az agy normális közönye átcsap a képzelődésbe, az idegrendszeret lázas izgalom futja át s csodás vágyak, miket nem tudunk leküzdeni, elragadnak az abszurdok végtelég.

A mi benső életünknek ez az átváltozása sehol sem oly tulhajtott, mint itt, a déli égön forró klímájában. Az ember szinte érzi, mint hatalmasodik el benne a bűn ingere; akarata tehetetlenné lesz s a ragyogó éjszaka mindegyre űz, a végtelen némaságban pedig felolvad az a csekélyke hang, mit a lelkiismeret kiált — hasztalanul.

A kertek mélyéből itt-ott halk kacaj hallatszott felém: egy-egy sikoly, mit elfojt egy csók. A házak árnyában óvatosan lépked egy-egy kicsiny árnyék: a macskák titokteljes, szegyéllős lopózkodása... Mindenütt ugyanaz a vágy, az a mindig új és soha el nem enyésző hazugság, melynek szerelem a neve.

Kifelé a házak mindinkább ritkulni kezdtek. Husz-harminc lépésnyire már a sík végtelen lapja tűnt elő, a magas fütenger, mely hullámszerű rezgéssel, hajlongással vonul a messzeségbe.

Az utca végén primitív fahid emelkedett, alatta hosszasan terült el egy sással benőtt keskeny láp. A vízi növények sűrű dudvája közt kicsillogott a fényes tükörlap, a mocsár vize visszaverzte azt a fényt, mely az ég fénysátorából belénevet

a mélységbe. Halkan, mint egy távoli zene, felhangzott a békahad emléke. Néha hirtelen esend lett, valahol megrezdült a nád, aztán fölropent egy gém, zirrenve jött fel a nádveréb. A hidon tul, valami száz lépésnyire, magános fakunykó sőtélt két pálma christi árnyában. A kicsiny ablak lefüggönyözött üvegen át, a foszlányok közt világosság szűrődött elő.

Óvatos léptekkel haladtam feléje s nemsokára valami csodás, kivehetetlen zajt hallottam halkan beléhatolva az éjszaka némaságába. A hang mind hallhatóbbá lőn, melódikusán összefolyó dal hangjává fejlődve ki.

Odakusztam az ablakhoz, űzött a kíváncsiság. Egy rés nyílásán át, szegényes szobába láttam. Berendezése magán viselte a négerek általános karakterét: a tarka cifraszokk tulhajtott izléstelenségét. Csakhogy itt a tarkaság már kopott volt, lesírt róla a szegénységnek nyomora.

A szoba háttérében terült el a széles nyoszolya: azon egy férfi feküdt, előtte a padlón guggolt a nő, mindkettő arcán a typos sötétbarna, feketés árnyéka.

A férfi fejére nagy kendőtömeg volt esavarva, egész testét pedig ruhahalmaz, terítők borították, mint a lábzan fekvőt. Sovány, elszótt, arcában két fénytelen szem fáradtan, fájdalmasan nyílt fel időnkint, aztán lecsukódott.

Az asszony valami ócska szerszámon zenélt, hozzáénekelve a kíséretet.

Az ének mind halkabbá vált, a zene is hirtelen abbamaradt: a férfi szeméit elnyomta az álom. Ekkor a nő felkelt, megnézte az arcot, egészen ráhajolva s bírálva a lélegzet egyöntetű, hosszú sóhajait.

— „Jim!” kérdé halkan, hogy meggyőződjék arról, vajjon tényleg elaludt-e az? A válasz elmaradt.

E pillanatban éles fütty hasította meg az éjszaka esendjét, — olyan volt, mint a madár szólalása.

A nő felegyenesedett s figyelt a hangra, mely ismétlődött.

Ez ugy látszik jeladás volt.

Engem az olajfa árnya eltakarta ugyan, de e percben összegomboltam a kabátomat is, nehogy ingem fehérje észrevetésen a közelgővel.

A szoba bensejében a nő, szempillantás alatt feledve szenvedő urat, tükör előtt termett s hamis gyémántjait szedte magára, hihetetlen gyorsasággal halmozta el testét azokkal a tömérdek, értéktelen hasznalatanságokkal, mikben e nők egész lelke fekszik. Aztán sötét lett odabenn.

A következő percben künn volt s fürkészőleg körültekintett: a hid felől labujjhegyen közelgett egy férfi silhonetete... Két percre rá mindkettőt elnyelte a homály.

Már jó darab idő haladt el mögöttem; visszasiettem tehát az indóház felé.

A titokzatos jelenet, melynek tanuja voltam, egészen elfogulttá tett. Egy ama regények közül való volt ez, mik az éj homályában lejátszódnak, — a bűn, melynek szerzője az éjszaka... S mintha a természet ligazat akarna adni kérdésemre, a néma éjszákát beragyogta az a misztikus trópusú csillagfény, mely átváltoztatja a táj arculatát, varázst lop a végtelen rétre, a nádas titokzatoságába, — csábít, hizeleg, elmámorít, mint egy lopott csók soha el nem enyésző emlékezte.

Virtér Ferenc.

tán az előképzés vagy a tanítóképző évfolyamainak leendő szaporítása által emelni nem lehet.

3. A jelenlegi előtanulmányok s képző-intézet évfolyamok számán belül kell a tanítóképzés szintjét emelni, még pedig a tanítóképzők szervezete és belételeibe vágó következő intézkedésekkel:

a) Tanítóképzőbe ezentúl csak az vehető fel, aki a megkívánt előtanulmányról (négy középiskola vagy ennek megfelelő más intézet osztályairól) rendes iskolai bizonyítványt képes felmutatni; a főlvételi vizsgák teljesen eltörölendők.

b) A tanítóképzőintézet nem iskola, hanem mindenekelőtt képzőintézet; a valódi paedagogia nem annyira elméleti, mint inkább tapasztalati (gyakorlati) tudomány, azért: a tanítói pályára ne lehessen ezentúl magánúton készülni; a magánvizsgák tehát eltörölendők.

c) A megkívánt előtanulmányoknál magasabb előképzés (5. 6. oszt. bizonyítvány) ne jogosítson arra, hogy annak révén a jelölt a képzőintézet valamely magasabb évfolyamába főlvétethesse magát; végezze el minden tanító a képző négy évfolyamát rendszeresen.

d) A gyakorlati irány intenzívebb érvényesülése céljából és a tanítói állás szintjének emelése végett, de még azért is, hogy az érdemes tanító bizonyos előléptetésre szert tehesse, kívánatos, hogy a tanítóképzőkben a nevelés-és tanítástani tárgyakat gyakorlott, arra érdemes s hivatásuk magaslatán levő tanítók tanítsák.

e) A tanítóképzők belételeinek emelése érdekében sürgetni kell a tanterv revízióját; az általános műveltséget nyújtó tárgyak tanítását ne előről kezdjük, hanem folytassuk ott, ahol a középiskola 4. osztálya elhagyta; a paedagogiai tárgyak tanításánál a gyakorlati irányt elve vezessen.

f) A tanítóképzők zenei tanulmányát redukálni kell; eltörölendő a képzőkben a kántorképzés-és képesítés intézménye.

g) A tanítóképzők kiemelendők a kir. tanfelügyelők hatásköréből és külön, országos felügyelet alá helyezendők.

4. A tanítóképzésnek nemzeti alapra való fektetése céljából, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1902. évi 30.332. szám alatt kelt és a magyar nyelv kötelező tanítása tárgyában kiadott rendelete terjesztessék ki valamennyi (hitfelekezeti) tanítóképzőintézetre is.

5. A tanítóképzésnek egységessé tétele és állami föfelügyelet alatt országos jellegűvé való reorganizálása a leghathatósabb eszköz a szakszerű tanítóképzés és képesítés színvonalának emeléséhez; e végből a tanítóképzés két tagozatra osztandó: alapvizsgára és szakvizsgára.

Az alapvizsgát az általános műveltséget nyújtó tantárgyak köréből tegye le a jelölt a képzőintézet 4. évfolyamának elvégzése után abban az intézetben, amelyben tanult. Az alapvizsga sikeres elvégzéséről nyerjen a tanítójelölt „elboesajító bizonyítványt”, amelynek alapján tanítói állásra alkalmazható legyen, ideiglenes minőségben. Az ideiglenes működés azonban számitassék be a nyugdíjévébe.

Egy, legfeljebb két éven belül köteles legyen a jelölt a szakvizsgát letenni, amely a pedagogiai tárgyak elméletéből s gyakorlatából álljon. A szakvizsgát tekintet nélkül arra, hogy milyen jellegű tanítóképzőben nyerte a jelölt, kiképezését egy „Országos Tanítóvizsgáló Bizottság” előtt tegye le és attól nyerje „Tanítói oklevelét”.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken délig délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 6 óráig nyitva marad. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Fogmüterm. Erdélyi Mór fogtechnikus, a Koronaszálló mellett.

Augusztus 2-án. Könyvnyomdászok Gutenberg-ünnepélye az Ellmer-féle vendéglőben.

20-án. „Harmónia” férfialkór hangversenye a kaszinóban.

Személyi hir. Bethlen Miklós gróf főispán hivatalos ügyekben elutazott Nagybecskerekéről.

A kultuszminiszter nyaralása. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: az idei nyarat családjával együtt a szentiványi Csorba fürdőben tölti, ahol már július 10-ike óta üdül.

A délvideki kivándorlási kongresszus rendező-bizottsága ma csütörtökön ülésezik Temesvárott a vármegyeház kistermében, báró Ambrózy Gyula elnöke alatt. Az ülésen, melynek legfőbb tárgyát az egyes előadók által már elkészített és a kongresszus elé terjesztendő határozati javaslatok megvitatása fogja képezni, Torontálvármegye részéről dr. Dellimanic Lajos alispán

dr. Poroszkay Béla megyei főügyész és Marton Andor gazd. előadó vesz részt. Marton Andor, mint a kongresszus egyik szakosztályának előadója, az ülésen terjedelmes javaslatot fog előterjeszteni.

Nákó Kálmán grófról szólnak eresztett kalandos hírekről, melyekre eleve nem reflektáltunk. tegnap megirtuk, hogy teljesen alaptalanok. Most a legilletékesebb helyről nyert értesüléseink alapján ismételtül közölhetjük, hogy a 81 éves közkedvelt magyar főúr, aki jelenleg Bädenben, Bécs mellett időzik, magas kora dacára oly kitünő testi és szellemi egészséggel rendelkezik, hogy bádeni tartózkodása után, valószínűleg már a legközelebbi napokban hosszabb kocsitúra készül és Semmeringen, Müzzuschlagon s Leobenén át Ischibe utazik, innen pedig más úton Bécsbe indul s ezen közel 1000 kilométernyi utat kocsin önmaga hajta lovait teszi meg. Az ily merész vállalkozás kétségbevonhatatlan bizonyítéka annak, hogy az agy főúr felől terjesztett hírek nem egyebek célzatosan kiesztelt koholmányoknál.

Az új békésbányai esperes. Amidőn a békésbányai egyházmegye püspökségébe való alakításáról szó esik, éppen megüresedett az esperesi állás, amelyre Szeremley lelkész jelölte a hőmezővársárhelyi egyházközség, aki azonban maga helyett Papp Imre lelkészt ajánlotta, aki a jelöltséget el is fogadta. Jelöltséget az egyházmegye többi egyháza is örömmel fogadják s így megválasztása szinte bizonyosra vehető.

A hidkölcson. Említettük, hogy a vashidak kölcsöne ügyében dr. Grandjean József polgármester beható indokollással kísért levélben arra kérte a Magyar Jelzalog Hitelbankot, hogy ajánlatának a fentartását augusztus elsején túl is hosszabbítsa meg, miután a kölcsön ellen beadott felelőbezárt augusztus elsejéig véglegesen elintézni nem lehet. A bank igazgatósága a megkeresésre ma értesítette a polgármestert, hogy a kérést teljesíti s ajánlatának fentartását augusztus 20-ig meghosszabbítja.

Hivatalvizsgálat a rendőrségnél. Dr. Grandjean József polgármester ma folytatta a hivatalvizsgálatot a rendőrségnél és azt a közgazgatási részre vonatkozólag be is fejezte. A polgármester mindent rendben talált és teljes megelégedését és elismerését fejezte ki. Holnap folytatja a polgármester a vizsgálatot s a kihágási és büntügyi dolgokat vizsgálja meg.

Ipartestületi értekezlet Versecen. A temesvári kereskedelmi és iparkamara a következő felhívást küldte a nagybecskereki ipartestület elnökségéhez:

„A verségi kiállítás alkalmából rendezendő ipartestületi értekezlet kapcsán Sztodola József ur, a kereskedelemügyi kir. miniszter ur bőripari megbízottja 2 napra tervezett szakelőadást fog tartani, melynek során az újabb cserzési és bőrkikészítési eljárások nemcsak szóbeli előadás keretében fognak ismertetni, hanem tényleges, demonstratív bemutatásra is kerülnek a különféle vegyi folyamatok, zsiadékok előállítására, barna bőröknek kezelése stb., köztük nem egy oly technikai fogással, melyek a kontinens elsőrangú gyárai által eddig feltett titokként őriztettek. Iparosaink tehát egyrészt kézzelfogható előnyeit fogják látni az újabban alkalmazott eljárás módoknak és segédesszközöknek, másrészt magát a kezelési eljárást is közvetlen szemléletből elsajátíthatják. Sztodola József ur egyébként maga is tekintélyes bőrgyáros lévén, az iparág terén oly kiváló szakférfi, hogy igen kívánatos, miszerint e ritka tanulási alkalmat Délmagyarország bőriparosai minél nagyobb számmal felhasználják és pedig annál is inkább, mivel nevezett miniszteri megbízott ur eltekintve tulajdonképeni előadásától, a legnagyobb előzékenységgel nyújt mindennemű szakbavágo felvilágosítást, akár magát az iparüzemet illetőleg, akár pedig az anyag beszerzés vagy bármely más üzleti kérdés tekintetében. Mondottaknál fogva bizalommal felkérjük a tekintetes elnökséget, hogy saját hatáskörében mindent elkövetni sziveskedjék, miszerint az említett szakipari előadásra nemcsak a helybeli, hanem a környékbeli timárok is minél nagyobb számmal vegyenek részt s kérjük e részvételre vonatkozólag már idejében a kellő intézkedéseket megtenni. Tájékoztásul megjegyezzük, hogy a bőripari előadás augusztus hó 31-én és szeptember hó 1-én a Glücksmann-féle vígadóban tartatik meg; az előadás pedig magyar és német nyelven történend. Kérem arra, hogy ez alkalomra mérsékeltáru vasuti jegyek fognak engedélyeztetni, a melyeket annak idején meg fogunk küldeni t. Cim rendelkezésére; miért is felkérjük, hogy a résztvevni szándékozó ipartestületi tagokat és a többi bőriparosokat idejekorán nyilvántartásba venni s azok pontos számát velünk

augusztus hó 15-ig multhatatlannal közölni sziveskedjék, hogy a kiadandó megfelelő számú jegy-utalványokra nézve tájékoztatva legyünk.

Fürdői élet. Herkulesfürdőből írják lapunknak: Herkulesfürdőben igen élénk élet uralkodik most. Ezernyi fürdőző vendég zibong itt, amely teljes elismeréssel van egy fürdő bűmulatos gyógyító hatása, mint a szórakozás iránt, a melyet a fürdőigazgatóság nyújt. A fürdőközönséget naponta két katonai- és egy cigányzenekar szórakoztatja, e mellett a kert fötermeben naponta hangverseny, tánc, tombola van. És mindezt az egész időnyre egy koronát kell fizetni. A betegeket dr. Arányi Zsigmond budapesti speciálista orvos gyógykezeli, akit mindenki módja szerint honorál. Karlovsky fürdőigazgató mindenkiel szemben a legelőzékenyebben és legvállalósbabban viselkedik s mindent elkövet a fürdővendégek kényelmére. A fürdő konyháját Erdélyi Erőgyes vendéglős látja el, kinek kitünő konyhájáról szintén csak elismeréssel lehet szólni. Szóval a fürdővendégekrol az igazgatóság minden tekintetben gondoskodik.

Halálos fürdés. Torontál-Erzsébetlakról írják: Miloszáy Jóna écskai uradalmi béresnek Katica nevű 16 éves leánya a minap fürdés közben a Tiszába fullt. Holttestét még nem találták meg.

„Kárpátok gyöngye.” Trecsen-Teplitz fürdőből értesülünk, hogy az alaposan elrontott június után végre a pompás július meghozta a fürdővendégek nagy karavánját a jogosan „Kárpátok gyöngyének” nevezett híres fürdőhelyre. Többek között Metternich-Sándor Paula hercegnő is, ki tavaly ugyancsak ott töltötte nyári kuráját, oda-érkezett, állandó látogatója a Siege igazgató által ügyesen vezetett színháznak is és egyáltalában nagyon lelkesült tisztelője Trecsen-Teplitznek. Ott valóban rendkívül jól érzi magát mindenki és Heinrich dr. fürdőigazgató szorgosan gondoskodik arról, hogy a fürdőközönség kitünően érezze magát és a legjobb szórakozásokban részesüljön. A thermaforrások száma nemrég egy újabbival szaporodott és valószínűleg a jövő évre eme új meleg forrásnál is szép fürdőpalota épül, mert a földnyelben a különféle fürdőhelyiségek gyakran kiesinyeknek bizonyulnak a sok gyógyulást keresők befogadására.

A fedeztetési állomások. Az 1903. évi fedeztetési állomások biztosításának ideje elérkezvén, a vármegye alispánja felhívja a hatóságokat, hogy működésükben zsinormértékül a múlt évben követett eljárást tekintvén, a szükséges lépéseket tegyék meg. A községek által szállítandó takarmányfélék árára nézve pedig megjegyzi, hogy mindazon községek, melyek fedeztetési állomást nyerne, előnyben vannak azon községek felett, melyek méneket saját maguk kötelesek beszerezni és tartani egész éven át. Ennélfogva a hatóságok hassanak oda, hogy ha a takarmányfélék ingyen előállítására nem volna keresztül vihető, legalább a lehető legcsekélyebb takarmányok hozassanak javaslatba. Együttal figyelmezteti a községeket, hogy községi mén engedélyezése iránti kérvényüket a földmívelésügyi miniszterhez minél előbb terjesszék fel, mert jóllehet a rendelkezésre boesajtható mének száma jövőben nagyobb lesz az eddiginél, megtörténhetik, hogy a nagyobb kereslet folytán a később érkező folyamodványok mének hiányában nem lesznek figyelembe vehetőek. Megjegyzendő, hogy első sorban azok a községek bírnak állami ménelhelyezési igényvel, melyek ilyent előbb is tartottak és hogy a községeknek egyidejűleg a nyilatkozatok betérjesztése mellett nyilatkozniok kell a zab és széna ára iránt, valamint a szedni óhajtott pótdíjak tekintetében is. A községek már most is figyelmeztetendők, hogyha a takarmányt ingyen szolgáltatják, előnyvel bírnak és főleg új állomások csupán ily feltétel mellett alakíttatnak. Felhívja végül az alispán a hatóságokat, hogy amennyiben a járás községei a jövő fedeztetési időnyre állami méneket óhajtanak, az erre vonatkozó nyilatkozatokat kellően kitöltve és az e tekintetben hozandó képviselőtestületi határozatokat gondosan felülvizsgálva folyó évi augusztus hó 25-ig hozzá bementassák.

Bégába esett kisleány. Müller Anna 11 éves kisleány a Daun-féle hidnál vizet akart meríteni a Bégából, miközben megcsuszott és a vízbe esett. Már végleg elmerült, mikor egy arra haladó hajó kormányosának felesége észrevette a fuldoklót. Csolakkal hamar érte evezett és szerencsésen ki is fogta a leánykát, akit több órai dörzsölés után sikerült életre hozni.

A Béga vizállása.

A temesvári folyammérnökség jelentése szerint július 24-én a Béga vizállása a következő volt:

Temesvár + 0.02 apadó.

Nagybecskerek + 0.39 áradó.

Titel + 3.67 áll.

TÁVIRATOK.

Véres zavargások Párisban.

Budapest, július 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Párisból táviratozzák: A kongregációk ellen véres tüntetések folynak. Az utcákon óriási tömeg forrong. A tüntetők folyton ezt kiáltják:
— Éljen a szocializmus, vesszenek a jezsuiták.

A rendőrség tegnap szét akarta osztani a tüntetőket, mire ezek botokkal és kövekkel támadtak a rendőrökre. Mindkét részről többen megsebesültek. A rendőrség letartóztatta Pugliesi képviselőt. Az utcákon és kávéházakban minduntalan véres verekedések vannak a szocialisták és ellenfelek között. Revolverekkel lövöldöznek egymásra. A szocialisták felhívást bocsátottak ki a „klerikalizmus” ellen s fölhevítik a népet, hogy tüntessenek a „tudomány és az ész jogaiért”.

A képviselőház titkára a pápánál.

Budapest, július 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Rómából jelentik, hogy a pápa tegnap magánkihallgatáson fogadta Oreczy Dezsőt, a képviselőház titkárát. A pápa hosszabban elkerdezősködött a magyarok viszonyairól s élénken érdeklődött a termés iránt.

Kolera Bécsben.

Budapest, július 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Knauz Antal 56 éves ember tegnap az irgalmasok kórházában kolera-nosztrásban meghalt.

Az elsülyedt gőzös.

Budapest, július 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Hamburgból jelentik, hogy a Primus gőzöst tegnap este kiemelték, s holnap partra teszik. A halottak számát 112-re teszik.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai lözsdén úgy az új buza, mint a régi néhány fillérrel esett, ugyszintén a többi árak is kisebb nagyobb értékben estek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	6.77—6.78
„ áprilisra	7.10—7.11
Rozs októberre	5.81—5.82
Tengeri augusztusra	4.83—4.84
„ májusra (1903.)	4.90—4.91
Zab	5.33—5.34
Repe	10.50—10.60

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunáról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p., este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:
Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunára: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p., délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagykikindára: reggel 6 óra 7 p.

Torontálvármegyei pancsovai szolgabírószék.

5154 sz. 1902.

617—2.2

Pályázati hirdetmény.

A járáshoz tartozó Dolova községben az I. és II. segédjegyzői állások, miután a megválasztott segédjegyzők az 1902/1903. évi közigazgatási tanfolyamot szándékoznak hallgatni, 10 havi időtartamra ideiglenesen 1902 évi szeptember hó 1-én megüresedni és helyettesítés útján ideiglenesen betöltetni fognak.

Az I. segédjegyző évi fizetése 1000 kor. és 200 kor. lakbér; a II. 800 kor. fizetés és 120 kor. lakbér.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy a megyei szabályrendeletben körülírt okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi augusztus 15-éig alulírott szolgabírószéknél adják be; később beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Pancsován, 1902. július hó 19-én.

Dr. Gyertyánffy,
főszolgabíró.

108534/902. sz.

M. kir. államvasutak.

HIRDETMEY.

A kocsirakományokban feladott sörküldeményekhez hozzárakott és díjmentesen szállítható jég mennyiségének meghatározása.

A magyar-osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás I. rész B. szakasza A—VIII. fejezetének d) pontja értelmében a kocsirakományi sörküldeményekhez hozzáadott jégnek csak megfelelő, azaz oly mennyisége részesülhet a díjmentes szállítás kedvezményében, amely a sörnek a hőség káros befolyása elleni megővására szükséges, a rendeltetési állomásokra megérkező kocsirakományi sörküldeményeknél talált azon jégmennyiség, mely a sörküldemény tenyleges súlyának 2%-át meghaladja s ennél fogva a rakománynak a szállítás tartamára való megővása szempontjából fölös mennyiséget képez, csak a díjszabasszerű szállítási írték fizetése mellett fog a címzettnek kiszolgáltatni.

Budapest, 1902. július hó 10-én.

Az igazgatóság.

(Külföldi nem díjazatik.)

Alkalmazást

keres

egy az adókezelés és községi számvitelben jártas hivatalnok, ki a magyar, német és szerb nyelvet szóban és írásban ismeri.

Szíves ajánlatok keretnek e lap szerkesztőségéhez „M. L.” jelige alatt.

Nagybecskerek, 1902. évi július 22-én.

613-32

Pályázat.

Nagyméltóságú gróf Csekonics Endre ur zombolyai uradalmában egy kül-állatorvosi állás létesítve, annak betöltésére ezennel pályázat nyitatik.

Pályázóktól megkívánatik, hogy az állatorvosi szakiskolát végezték legyen és több évi gyakorlati működésüket okmányokkal igazolják.

Az ezen állással egybekötött évi javadalmazásról és egyéb tudnivalókról az uradalom jószágigazgatósága ad részletes felvilágosítást.

618-31

Keresek kisebb házat nagy kerttel vagy udvarral évi bérbe november elsejére. Bővebbet a szerkesztőségben.

614-x4

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészségrendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üveg felszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Alleen echter Balms
aus der Schutzengel-Apotheke
in Pregrada
A. Thierry in Pregrada
bei Rehtsch-Sauerbrunn

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlíthatlan hatású gyógyszer a fájdalmas köhögést s még olyan idült bajokat is meggyógyít. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladásnál, rekedtségben, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszünteti a vesekét, megszünteti a hypochondriát és buskomoróságot, erősíti az étvágyat és fog- és szájbajnál, megszünteti a felhűgést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kitűnő gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orvadásra, pattanások, zott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zugást, szakgatást, köszvényt, fülgyógyászati óvszer a gyáramból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokban 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik Ausztria-Magyarország minden postabérményre 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona, Bosznia és Hercegovinára kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kílátás még a legregebb sebeknél is a Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcs

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhetők és utóérheilen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcs használható gyermekágyas daadt lábaknál, sőt csontszánnál is; átes-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lövéseknél; minden légen anyag, mint üveg vagy faszilán, homok, ostar stb. bántalmak ellen. Két tégely árú szállító-levéllel, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Személyesen előfordulhat esélyre kézésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fönti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada” beégetve legyen.

A gyógyszerészként utóérheilen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbször már nélkülülygyógyászati pótszerként használni, amelyekért a pénz hibába dobják ki, hanem csakis ezen két régen jónak elismert, valódi, olcsó, készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szer a valódiság minden kellekével ellátva nem volna kaphatók, úgy kerjék azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznek Limited „Schutzengel Apotheke” Pregrada bei Rehtsch-Sauerbrunn megrendelni. — Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerárában, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerárában, Bécsben C. Brady gyógyszerárában

(332-x.26)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.